

ЗАДАЧИ ПО АНАЛИТИЧНА ГЕОМЕТРИЯ

I ЧАСТ: Афинни операции с вектори

- 1 зад. Нека $ABCD$ е произволен четириъгълник, в който точка M е средата на AB , точка K е средата на CD , точка O е средата на MK . Докажете, че $4\overrightarrow{AO} = \overrightarrow{AB} + \overrightarrow{AC} + \overrightarrow{AD}$.
- 2 зад. Нека $ABCD$ е произволен четириъгълник, в който точка M е средата на AC , а точка N е средата на BD . Да се докаже, че $\overrightarrow{MN} = \frac{1}{2}(\overrightarrow{AB} + \overrightarrow{CD}) = \frac{1}{2}(\overrightarrow{AD} + \overrightarrow{CB})$.
- 3 зад. Нека точките K, L, M и N са средите съответно на страните BC, CD, DE и EA на петъгълника $ABCDE$, а точките P и Q са средите съответно на отсечките KM и LN . Докажете, че $\overrightarrow{QP} = \frac{1}{4}\overrightarrow{AB}$.
- 4 зад. Дадени са точките O_1, O_2, O_3 и A . Симетричната точка на A относно O_1 означаваме с A_1 , на A_1 относно O_2 - с A_2 , на A_2 относно O_3 - с A_3 , на A_3 относно O_1 - с A_4 , на A_4 относно O_2 - с A_5 , на A_5 относно O_3 - с A_6 . Докажете, че A_6 съвпада с A .
- 5 зад. В успоредника $ABCD$ точките M и N са средите съответно на страните BC и CD . Точката P е такава, че $AMPN$ е успоредник. Докажете, че точката P принадлежи на правата AC .
- 6 зад. Нека CM е медиана в триъгълника ABC . Нека точките P и Q са такива, че $\overrightarrow{CP} = \frac{3}{4}\overrightarrow{CM}$ и $\overrightarrow{CQ} = \frac{3}{5}\overrightarrow{CB}$. Докажете, че точките A, P и Q са колинеарни.
- 7 зад. В четириъгълника $ABCD$ точката P е средата на страната AB , а точката Q е средата на страната CD . Нека точките M и N са такива, че $AMQD$ и $NBCQ$ са успоредници. Докажете, че точката P е средата на отсечката MN .

II ЧАСТ: Линейна зависимост и независимост на вектори.

- 1 зад. Даден е триъгълник ABC , за който $\overrightarrow{CA} = \vec{a}$ и $\overrightarrow{CB} = \vec{b}$. Върху страните AC и BC са нанесени съответно точките M и N така, че $CM:MA = 2:3$ и $CN:NB = 2:3$.
- Да се изразят векторите $\overrightarrow{AN}, \overrightarrow{BM}, \overrightarrow{MN}$ и $\overrightarrow{AB}$ чрез $\vec{a}$ и $\vec{b}$. Да се покаже, че правите MN и AB са успоредни;
  - Да се докаже, че правите AN и BM имат точно една обща точка.
- 2 зад. Даден е успоредник $ABCD$, за който $\overrightarrow{AB} = \vec{a}$ и $\overrightarrow{AD} = \vec{b}$, точката $O = AC \cap BD$, а точката P е от страната BC такава, че $BP:PC = 3:1$.
- Да се изразят векторите $\overrightarrow{OC}, \overrightarrow{OB}, \overrightarrow{OP}$ чрез $\vec{a}$ и $\vec{b}$;
  - Ако точката Q е от страната AD такава, че $AQ:QD = 1:3$, да се докаже, че точките P, Q и O са колинеарни.
- 3 зад. Точките M и N лежат съответно върху страните AB и BC на триъгълник ABC , като $AM:MB = BN:NC = 2:1$. Точките E и F са среди съответно на AB и BC . Докажете, че точките E, F и средата на MN са колинеарни.
- 4 зад. Даден е успоредник $ABCD$, за който $\overrightarrow{AB} = \vec{a}$ и $\overrightarrow{AD} = \vec{b}$, точката $O = AC \cap BD$. Точките M и N са медицентровете съответно на триъгълник ABD и триъгълник ABC .
- Да се изразят векторите $\overrightarrow{AN}, \overrightarrow{BM}, \overrightarrow{MN}$ и $\overrightarrow{AB}$ чрез $\vec{a}$ и $\vec{b}$;
  - Да се покаже, че правите MN и AB са успоредни.
- 5 зад. Нека $MNPQ$ е тетраедър, а точките A, B, C, D и E са определени с равенствата:
 $\overrightarrow{MA} = 2\overrightarrow{MN} + \overrightarrow{MP} + \overrightarrow{MQ}, \overrightarrow{MB} = 4\overrightarrow{MN} - 2\overrightarrow{MP} + \overrightarrow{MQ}, \overrightarrow{MC} = \overrightarrow{MP}, \overrightarrow{MD} = 2\overrightarrow{MN} + 2\overrightarrow{MP},$
 $\overrightarrow{ME} = \overrightarrow{MN} + \overrightarrow{MQ}.$
Нека правата AB пресича равнината CDE в точка H . Да се изрази векторът $\overrightarrow{MH}$ като линейна комбинация на векторите $\overrightarrow{MN}, \overrightarrow{MP}, \overrightarrow{MQ}$.
- 6 зад. Даден е тетраедър $OABC$, за който $\overrightarrow{OA} = \vec{a}, \overrightarrow{OB} = \vec{b}$ и $\overrightarrow{OC} = \vec{c}$. Точките A_1, C_1 и O_1 са медицентровете съответно на триъгълниците: BOC, AOB и ABC .
- Да се изразят медианите на тетраедъра $\overrightarrow{AA_1}, \overrightarrow{CC_1}, \overrightarrow{OO_1}$ чрез $\vec{a}, \vec{b}$ и $\vec{c}$;
  - Да се докаже, че векторите $\overrightarrow{AA_1}$ и $\overrightarrow{CC_1}$ са линейно независими;
  - Да се докаже, че векторите $\overrightarrow{AA_1}, \overrightarrow{CC_1}$ и $\overrightarrow{AC}$ са линейно зависими, т.е. четирите точки A, C, A_1 и C_1 лежат в една равнина. От двете подусловия б) и с) следва, че двете прави AA_1 и CC_1 са пресичат в единствена точка M ;
  - Да се докаже, че намерената по-горе точка M лежи и на третата медиана OO_1 и да се намерят отношенията, в които т. M дели всяка от медианите.

7 зад. Даден е тетраедър $OABC$, за който $\overrightarrow{OA} = \vec{a}$, $\overrightarrow{OB} = \vec{b}$ и $\overrightarrow{OC} = \vec{c}$. Точките M, N, P и Q са медицентровете съответно на триъгълниците: AOB , BOC , ABC и AOC . Да се докаже, че следните прави са две по две успоредни: MN и AC , MQ и BC , QN и AB , MP и OC , NP и OA , PQ и OB .

III ЧАСТ: Скалярно произведение на два вектора

- 1 зад. Даден е триъгълник ABC , за който $\overrightarrow{CA} = \vec{a}$ и $\overrightarrow{CB} = \vec{b}$. Нека $|\vec{a}| = 1$, $|\vec{b}| = 2$, $\angle(\vec{a}, \vec{b}) = \frac{\pi}{3}$.
Дадени са точките F и D , съответно от страните AB и CB на триъгълника, такива че: $AF:FB = 1:3$ и $CD:DB = 1:3$.
- a) Да се изразят векторите $\overrightarrow{CF}$ и $\overrightarrow{AD}$ чрез $\vec{a}$ и $\vec{b}$;
  - b) Да се намерят дължините на векторите $\overrightarrow{CF}$ и $\overrightarrow{AD}$;
  - c) Да се намери косинусът на ъгъла между векторите $\overrightarrow{CF}$ и $\overrightarrow{AD}$.
- 2 зад. Даден е триъгълник ABC , за който $\overrightarrow{CA} = \vec{a}$ и $\overrightarrow{CB} = \vec{b}$. Нека $|\vec{a}| = 2$, $|\vec{b}| = 3$, $\angle(\vec{a}, \vec{b}) = \gamma$.
Медианите AA_1 и BB_1 на триъгълника са взаимно перпендикулярни. Да се определи $\cos \gamma$.
Упътване: Да се изразят векторите $\overrightarrow{AA_1}$ и $\overrightarrow{BB_1}$ чрез $\vec{a}$ и $\vec{b}$, и да се пресметне скалярното им произведение.
- 3 зад. Даден е триъгълник ABC , за който $\overrightarrow{CA} = \vec{a}$ и $\overrightarrow{CB} = \vec{b}$. Нека $|\vec{a}| = 3$, $|\vec{b}| = \sqrt{2}$, $\angle(\vec{a}, \vec{b}) = \frac{\pi}{4}$.
Отсечката CH е височина в триъгълника, т.е. $H \in AB$. Да се изрази вектора $\overrightarrow{CH}$ чрез $\vec{a}$ и $\vec{b}$.
- 4 зад. Даден е тетраедър $OABC$, за който $\overrightarrow{OA} = \vec{a}$, $\overrightarrow{OB} = \vec{b}$ и $\overrightarrow{OC} = \vec{c}$. Нека $|\vec{a}| = 2$, $|\vec{b}| = 2$, $|\vec{c}| = 1$ и трите вектора са два по два перпендикулярни. Построена е височината OH на тетраедъра, т.е. $H \in (ABC)$ и $OH \perp (ABC)$. Да се изрази вектора $\overrightarrow{CH}$ чрез $\vec{a}$, $\vec{b}$ и $\vec{c}$.
- 5 зад. Спрямо ОКС $K = Oxy$ са дадени точките: $A(2, -1)$, $B(-1, 0)$ и $C(2, 3)$. Да се докаже, че трите точки образуват триъгълник. Да се намерят:
- a) Координатите на медицентъра M на триъгълник ABC и разстоянието от т. M до върха C ;
  - b) Координатите на петите на трите височини на триъгълника, спуснати от върховете A , B и C .
- 6 зад. Спрямо ОКС $K = Oxyz$ са дадени точките: $A(1, -1, 2)$, $B(2, 1, 1)$, $C(1, 1, 2)$ и $D(-3, 2, -1)$. Да се докаже, че четирите точки не лежат в една равнина. Да се намерят:
- a) Да се намерят дължините на страните на триъгълник ABC ;
  - b) Косинусите на ъглите на триъгълник ABC ;
  - c) Координатите на медицентъра G на триъгълник ABC и дължината на вектора $\overrightarrow{CG}$;
  - d) Координатите на точката H : т.е. $H \in (ABC)$ и $DH \perp (ABC)$.

IV ЧАСТ: Векторно и смесено произведение на вектори

- 1 зад. Спрямо ОКС $K = Oxyz$ са дадени векторите $\vec{a}(1, 0, 2)$, $\vec{b}(2, -1, 3)$ и $\vec{c}(1, -1, 0)$. Да се намерят координатите на неизвестния вектор $\vec{x}$ от уравненията: $(\vec{a}\vec{b}\vec{x}) = 1$, $(\vec{b}\vec{c}\vec{x}) = 2$, $(\vec{c}\vec{a}\vec{x}) = 0$.
- 2 зад. Дадени са векторите $\vec{a}$ и $\vec{b}$. Нека $|\vec{a}| = 3$, $|\vec{b}| = 2$, $\angle(\vec{a}, \vec{b}) = \frac{\pi}{2}$. Да се определи неизвестния вектор $\vec{p}$ от равенствата: $(\vec{a}\vec{p}) = -18$, $(\vec{b}\vec{p}) = 12$, $(\vec{a}\vec{b}\vec{p}) = -12$.
- 3 зад. За кои стойности на параметъра $\lambda \in \mathbb{R}$ векторът $\vec{c}(\lambda - 1, 2\lambda + 1, -\lambda)$ е ортогонален на $\vec{a} \times \vec{b}$, където $\vec{a}(1, 2, 0)$ и $\vec{b}(1, -1, 1)$.
- 4 зад. Дадени са векторите $\vec{a}$, $\vec{b}$ и $\vec{c}$. Нека $|\vec{a}| = |\vec{b}| = |\vec{c}| = 1$ и
- $$\angle(\vec{a}, \vec{b}) = \frac{\pi}{3}, \angle(\vec{a}, \vec{c}) = \frac{\pi}{3}, \angle(\vec{c}, \vec{b}) = \frac{\pi}{3}.$$
- a) Да се пресметне смесеното произведение $(\vec{a}\vec{b}\vec{c})$ и да се докаже, че трите вектора са линейно независими;
- b) Нека $OABC$ е тетраедър като: $\vec{OA} = (\vec{c} + \vec{b})$, $\vec{OB} = (\vec{c} + \vec{a})$ и $\vec{OC} = (\vec{a} + \vec{b})$. Да се намери обема на тетраедъра $OABC$.
- 5 зад. Дадени са векторите $\vec{a}$ и $\vec{b}$. Нека $|\vec{a}| = 2$, $|\vec{b}| = 1$, $\angle(\vec{a}, \vec{b}) = \frac{2\pi}{3}$. В триъгълника OAB
- $$\vec{OA} = (\vec{a} \times \vec{b}) \times \vec{a}, \text{ а } \vec{OB} = \vec{b} \times (\vec{a} \times \vec{b}).$$
- a) Да се намерят периметъра и лицето на триъгълника;
- b) Ако M е медицентърът на триъгълник OAB , да се изрази вектора $\vec{OM}$ чрез $\vec{a}$ и $\vec{b}$, и да се пресметне дължината му.
- 6 зад. Дадени са векторите $\vec{a}$ и $\vec{b}$ и ΔABC с медиана AM ($M \in BC$). Ако $\vec{AB} = (\vec{a} \times \vec{b}) \times \vec{a}$ и $\vec{AC} = \vec{b}$, $|\vec{a}| = |\vec{b}| = 1$ и $|\vec{AM}| = \frac{\sqrt{13}}{4}$, намерете $\angle(\vec{a}, \vec{b})$.
- 7 зад. Ако OA , OB , OC са ръбове на паралелепипед и $\vec{OA} = \vec{a}$, $\vec{OB} = \vec{a} \times \vec{b}$, $\vec{OC} = (\vec{a} \times \vec{b}) \times \vec{c}$, докажете, че обемът на паралелепипеда е равен на $|(\vec{a}\vec{b}\vec{c})|(\vec{a} \times \vec{b})^2$.
- 8 зад. Дадени са векторите $\vec{a}$ и $\vec{b}$, като $|\vec{a}| = |\vec{b}| = 1$, $\angle(\vec{a}, \vec{b}) = \frac{\pi}{3}$.
- Нека $\vec{OA} = \vec{a}$, $\vec{OB} = (\vec{a} \times \vec{b})$, $\vec{OC} = \vec{b} \times (\vec{a} \times \vec{b})$. Да се докаже, че векторите $\vec{OA}$, $\vec{OB}$ и $\vec{OC}$ са линейно независими и да се намери обема на тетраедъра $OABC$.
- 9 зад. Спрямо ОКС $K = Oxyz$ са дадени точките: $A(5, -2, 1)$, $B(1, 1, -2)$, $C(1, 0, 5)$ и $D(1, 1, 1)$.
- a) Да се намери лицето на триъгълник ABC ;
- b) Да се намери обема на тетраедъра $ABCD$.

10 зад. Спрямо ОКС $K = Oxy$ в равнината са дадени точките: $A(1, -1)$, $B(-3, 2)$, $C(5, 1)$. Да се намери лицето на триъгълник ABC .